

Ειδήσεις από την Ευρώπη που θέλουμε

Γεώργιος Παυλίδης, Επίκουρος Καθηγητής Νομικής, Neapolis University

Η συζήτηση για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) απαιτεί μια σφαιρική και αντικειμενική ενημέρωση για τις επιτυχίες και αποτυχίες των ευρωπαϊκών θεσμών, για τις πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη και για τα εμπόδια που συναντά το εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Τα τελευταία όμως χρόνια, ιδίως στον απόηχο της οικονομικής κρίσης, η Ε.Ε. βρίσκεται στο επίκεντρο έντονης κριτικής, συχνά άδικης και ακόμα συχνότερα ελλιπώς τεκμηριωμένης. Μέσα στην πληθώρα των αρνητικών σχολίων μάλιστα, παραβλέπουμε επιτεύγματα και πρωτοβουλίες της Ε.Ε. που εκφράζουν την Ευρώπη που θέλουμε και οραματιζόμαστε. Ας σημειωθεί ότι μόνο μέσα στις τελευταίες εβδομάδες, εξελίσσονται σε επίπεδο ευρωπαϊκών θεσμών πολυάριθμες συζητήσεις και πρωτοβουλίες για σημαντικότερα θέματα, που μας αφορούν όλους ως ευρωπαίους πολίτες και αξίζουν της προσοχής μας. Σταχιολογώ ορισμένα παραδείγματα:

- Διαπιστώνοντας τη δυναμική αύξησης των συναλλαγών, που σχετίζονται με τη συνεργατική οικονομία (sharing economy), από την Airbnb, την Deliveroo και την Uber έως τον κλάδο της φιλοξενίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέλαβε πρωτοβουλία να την προστασία των καταναλωτών, την προστασία των εργαζομένων, τη φορολογική συμμόρφωση και τον ελεύθερο ανταγωνισμό στο νέο τεχνολογικό και οικονομικό περιβάλλον (βλ. European agenda for the collaborative economy).
- Διαπιστώνοντας το πρόβλημα του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού των πολυεθνικών επιχειρήσεων (βλ. υπόθεση Luxleaks), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επεξεργάζεται πρόταση για υποχρεωτική δημοσιοποίηση των ποσών που καταβάλλουν ως φόρο σε κάθε κράτος εταιρείες με συνολικό παγκόσμιο κύκλο εργασιών άνω των €750 εκατομμυρίων. Από την άλλη, για τη διευκόλυνση της διασυννοριακής επιχειρηματικότητας, οι θεσμοί της Ε.Ε. επεξεργάζονται πρόταση για ταχύτερη και αποτελεσματικότερη επίλυση διαφορών σε περιπτώσεις επιβολής διπλής φορολόγησης μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. (οι σχετικές διενέξεις στην Ε.Ε. ανέρχονται σύμφωνα με την Επιτροπή της Ε.Ε. στο ύψος των € 10,5 δισεκατομμυρίων)
- Για να ανταποκρίνεται ταχύτερα στην εμφάνιση νέων ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, η Ε.Ε. σχεδιάζει νέο ευρωπαϊκό μηχανισμό με κεντρικό ρόλο για την EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction), που θα συντονίζει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, εντοπίζοντας και αξιολογώντας τον κίνδυνο από την εμφάνιση νέων ουσιών στην αγορά.
- Αντιδρώντας στην πρακτική της «προσχεδιασμένης αχρήστευσης» (planned obsolescence), δηλαδή της εσκεμμένης δημιουργίας προϊόντων που δε θα διαρκέσουν και που δεν μπορούν να επισκευασθούν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συζητά νέους κανόνες και τεχνικές προδιαγραφές για τις επιχειρήσεις και αντικίνητρα για τους παραγωγούς που εφαρμόζουν παρόμοιες μεθόδους.
- Διαπιστώνοντας το πρόβλημα της σπατάλης τροφίμων (88 εκατομμύρια τόνοι τροφίμων ή 173 kg ανά ευρωπαίο πολίτη κάθε χρόνο), τα ευρωπαϊκά όργανα εξετάζουν μεθόδους, όπως φοροαπαλλαγές στις δωρεές τροφίμων ή χρηματοδότηση της συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής τροφίμων μέσω του EU Fund for European Aid to the Most Deprived (FEAD).

- Αντιδρώντας στις απάνθρωπες συνθήκες εργασίας στη βιομηχανία υφασμάτων και ενδυμάτων σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, η Ε.Ε. επεξεργάζεται δεσμευτικό σύστημα «δέουσας επιμέλειας» για ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς και αυστηρότερα μέτρα εμπορικής πολιτικής για τις τρίτες χώρες που παράγουν τα σχετικά προϊόντα.

Σε μία παγκοσμιοποιημένη οικονομία, κανένα εθνικό κοινοβούλιο δε θα μπορούσε να νομοθετήσει και να αντιμετωπίσει μόνο του τα παραπάνω ζητήματα με τρόπο αποτελεσματικό. Ούτε θα μπορούσαν οι αρχές ενός κράτους να σχεδιάσουν, να χρηματοδοτήσουν και να υλοποιήσουν δράσεις, απαντώντας μόνες τους σε τόσο περίπλοκα προβλήματα. Ούτε θα είχαν οι ευρωπαίοι πολίτες πληρέστερη προστασία έναντι παλαιών και νέων απειλών (κλιματική αλλαγή, διεθνής φοροδιαφυγή, κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία, κλπ), εάν η προστασία αυτή εξασφαλιζονταν μόνο από τις αρμόδιες αρχές του κράτους τους. Ευτυχώς, λοιπόν, υπάρχουν ειδήσεις από την Ευρώπη, που μας επιτρέπουν να είμαστε αισιόδοξοι, ειδήσεις από την Ευρώπη που θέλουμε.